

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Tredie Brev til en højvelbaaren Herre. 1743

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 266. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252800919648/facsimile.pdf> (tilgået 14. maj 2021)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

DET TREDJE BREV

Men det er mest i Statsstyrelsen og Retsvæsenet at de sunde Virkninger af denne Kølighed gør sig gældende. Alt bliver gennemtænkt langsomt og grundigt; men naar Sagerne har faaet den endelige Behandling, bliver de straks ekspederet; saa det er ikke godt at vide hvad man mest skal beundre, den langsomme Sagsbehandling eller den hurtige Ekspedition. Den Orden man ser selv i de ubetydeligste Forhold er saa stor at fremmede bliver helt vilde af Begejstring over den. Holland kan virkelig kaldes et velordnet Samfund! Dog er der visse Fejl ved selve Statsformen; men dem er der ikke noget at gøre ved, for de er opstaaet ved Statens Oprettelse. Man ved jo hvor hastigt og i hvilke urolige Tider Staten De forenede Provinser blev dannet. Man maa her lægge Mærke til at den jævne Befolkning i Holland gør sig skyldig i en Kæmpemisforstaaelse, naar de tror at de har hele Magten i Republikken. I Virkeligheden er de helt udelukkede fra Statsstyrelsen, der varetages af nogle ganske faa Familier.

Paa en vis Maade kan Hollænderne henregnes til Amfibiernes Orden, for

de knap nok Forskel kende kan
paa Havet og det tørre Land.

Sammen med Sømandshaandværket lærer de Sømandsmanerer. De er som Regel grove og lige ud ad Landevejen. Dog er der nu til Dags nogle som prøver paa at efterligne Franskmændenes elegante Væsen; men idet de prøver paa at efterligne andres Natur mister de deres egen og bliver til Grin baade for Franskmændene og for deres egne Landsmænd; for enten ter de sig helt bagvendt eller ogsaa overdriver de. Denne affekterede Elegance har især vist sig hos deres diplomatiske Udsendinge, og har tit givet Anledning til Spydigheder. Da for Eksempel de to Gesandter de Wit og van Wavern i 1653 mødte op ved en Kongres der skulde holdes i Lübeck, lod de efter Sædvane de øvrige Gesandter vide at de var kommet, men bad samtidig om at man ikke vilde tage dem det ilde op